

Διαγραμματική παρουσίαση του σχεδιασμού των αδρανών – Οδόγραμμα αρμοδιοτήτων

Φ. Χαλκιοπούλου, ΙΓΜΕΜ

Κ. Χατζηλαζαρίδου, ΙΓΜΕΜ

2η Διαβούλευση, 13 Ιουνίου 2014, Αθήνα, Ελλάδα

Στόχος του σχεδιασμού των αδρανών

- Διασφάλιση της διαθεσιμότητας ικανών ποσοτήτων πρωτογενών και δευτερογενών αδρανών για τις τοπικές και εθνικές ανάγκες σε βραχυ-, μεσο, μακρο-πρόθεσμο επίπεδο.
- Εφαρμογή των Αρχών της Βιώσιμης Ανάπτυξης
- Εφαρμογή των Αρχών της Αποτελεσματικής Αξιοποίησης των Πόρων (“**resource efficiency**” ¹)

¹ *“A practice in which the primary consideration of material use begins with the concept of ‘**reduce-reuse-recycle-repair**’ stated in descending order of priority”*

Κρίσιμες διαπιστώσεις – 1

1. Στην Ελλάδα υπάρχουν και άλλοι πόροι, κύρια αδρανή απόβλητα και παραπροϊόντα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σαν Α΄ Ύλες για την παραγωγή αδρανών.
2. Υφίσταται το θεσμικό πλαίσιο για τη διαχείριση και την εναλλακτική διαχείριση των εξορυκτικών αποβλήτων, των αποβλήτων εκσκαφών και κατεδαφίσεων και των βιομηχανικών αποβλήτων.

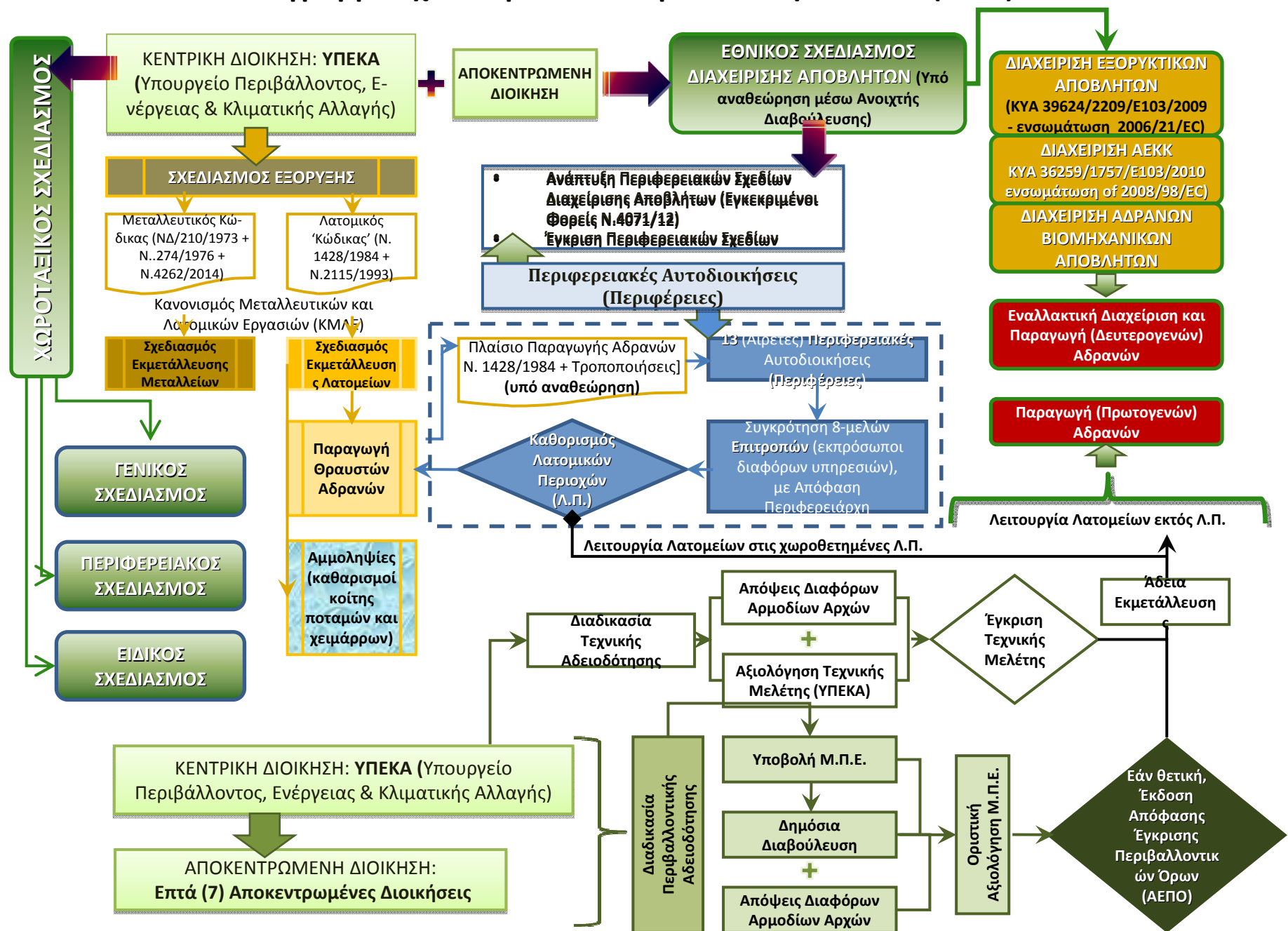
Κρίσιμες διαπιστώσεις – 2

3. Η διαχείριση των αποβλήτων που δυνητικά μπορούν να αξιοποιηθούν για την παραγωγή αδρανών, και η διαχείριση των φυσικών εξορυσσόμενων πόρων ακολουθούν δύο διαφορετικούς δρόμους. Δεν υφίσταται σύνδεση μεταξύ των δύο δρόμων, όσον αφορά στο Μείγμα Προμήθειας.

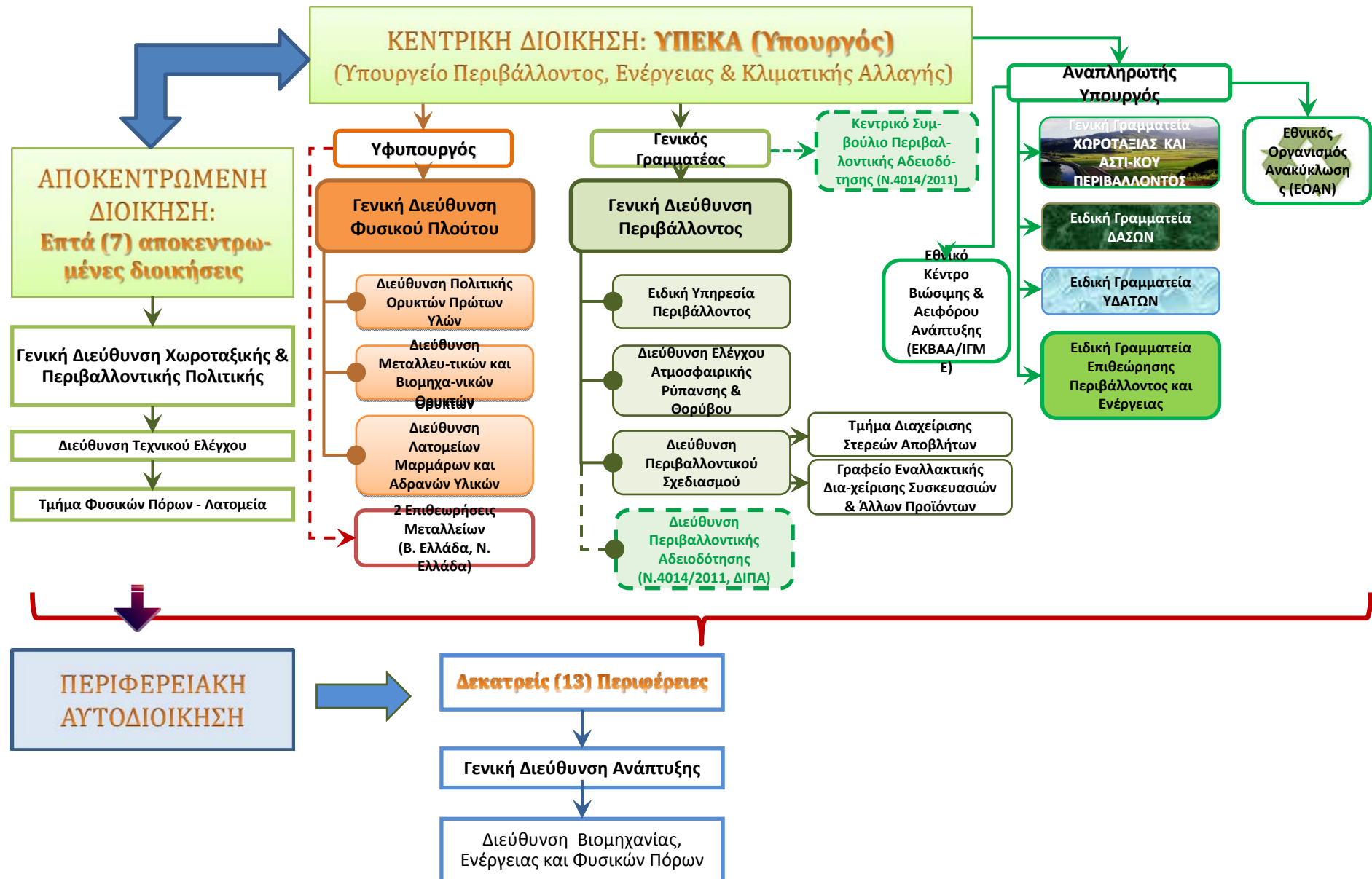
Κρίσιμες διαπιστώσεις – 3

4. Ο γενικός σχεδιασμός σε κεντρικό επίπεδο στα Υπουργεία και στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις
5. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει σημαντικές αρμοδιότητες για το σχεδιασμό των δραστηριοτήτων στα όρια ευθύνης της.
6. Η έμφαση στους φυσικούς πόρους και στην αποτελεσματική αξιοποίησή τους δεν είναι ενδεχομένως επαρκής για να ικανοποιηθούν οι στόχοι του Βιώσιμου Σχεδιασμού.
7. Δεν είναι προφανείς οι «γέφυρες» μεταξύ των διαφορετικών Αρχών που εμπλέκονται στο σχεδιασμό.

Διάγραμμα Σχεδιασμού των Αδρανών στην Ελλάδα (2014)

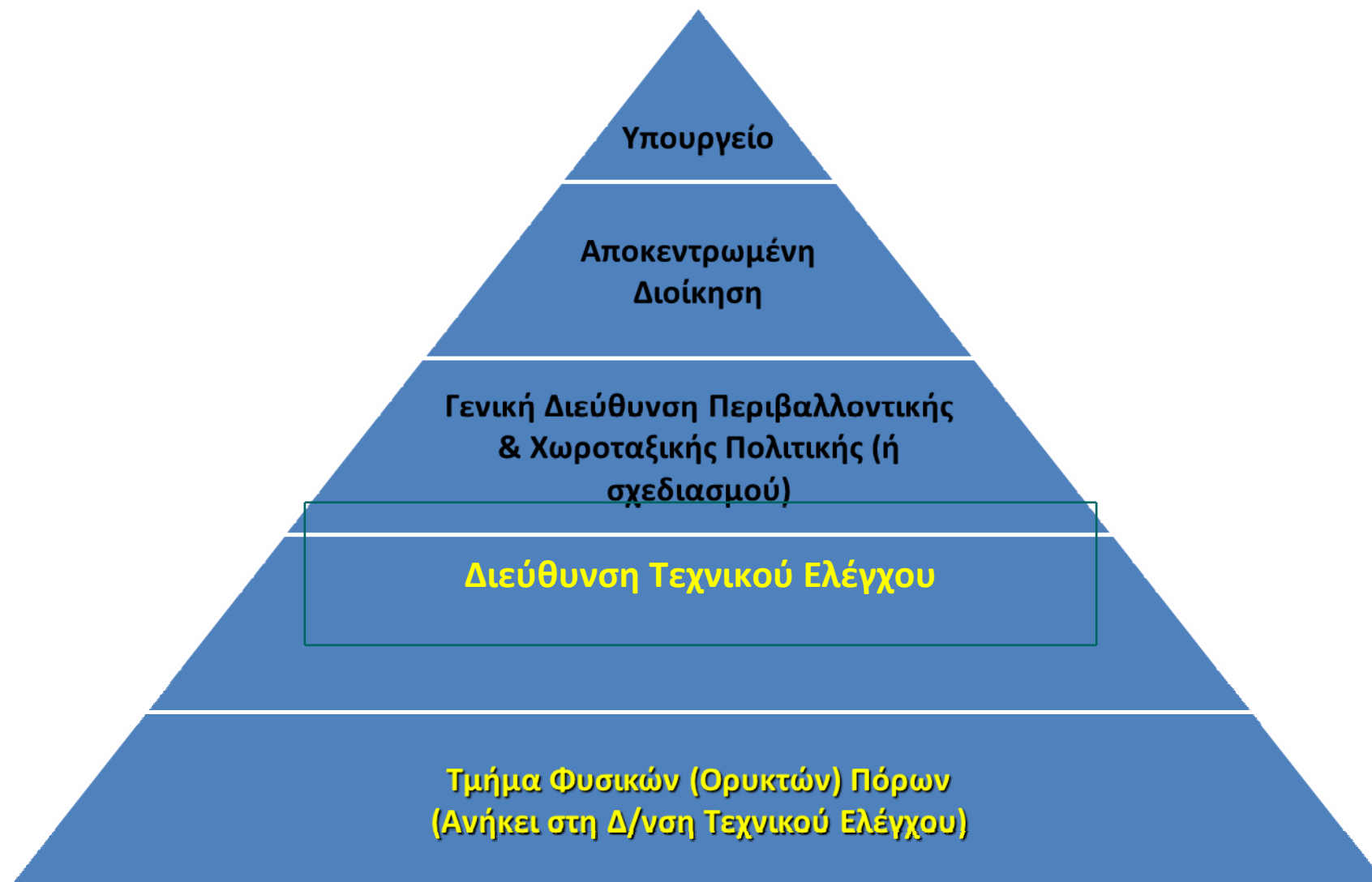

Οδόγραμμα των Αρμόδιων Αρχών που Εμπλέκονται στο Σχεδιασμό των Αδρανών στην Ελλάδα (2014)

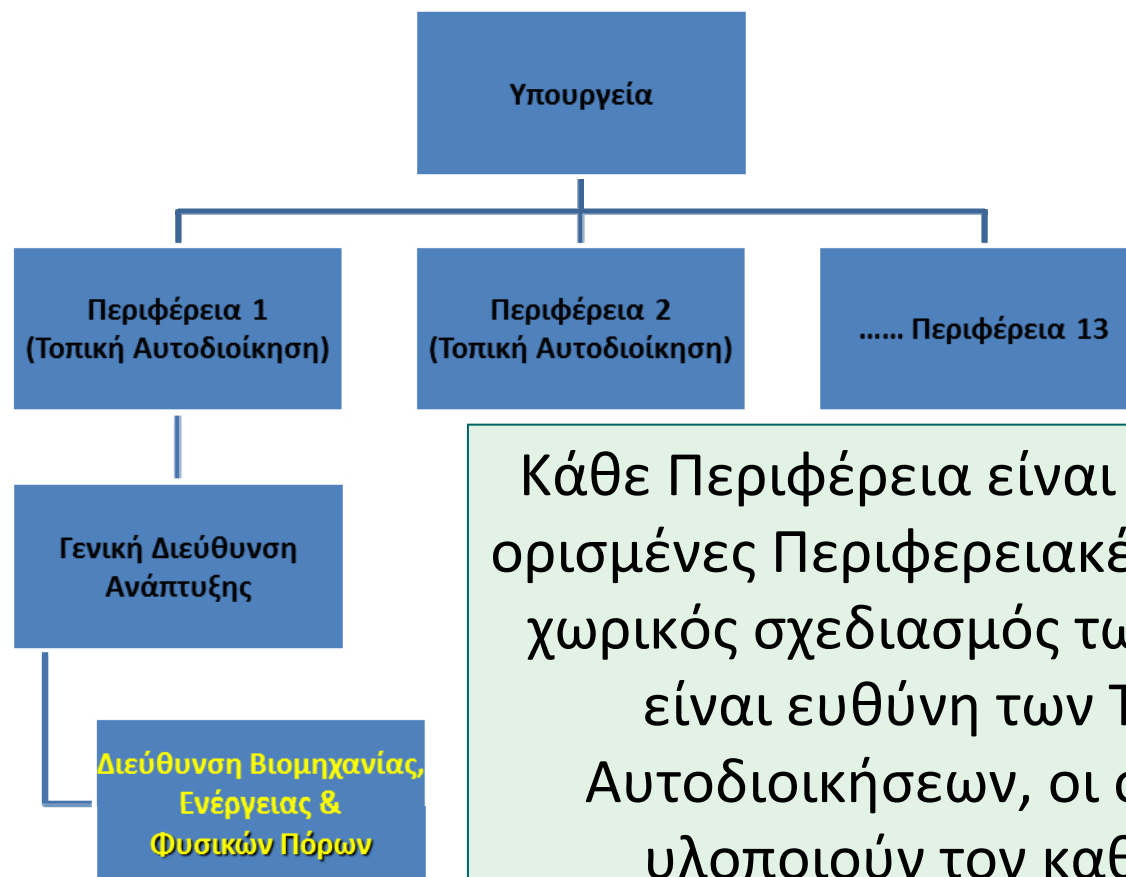

Σχέση Κεντρικής Δημόσιας Διοίκησης με την Αποκεντρωμένη

Οργανωτική δομή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Κάθε Περιφέρεια είναι αρμόδια για
ορισμένες Περιφερειακές Ενότητες. Ο
χωρικός σχεδιασμός των αδρανών,
είναι ευθύνη των Τοπικών
Αυτοδιοικήσεων, οι οποίες και
υλοποιούν τον καθορισμό
των Λατομικών Περιοχών

Αποστολή ΥΠΕΚΑ

Το ΥΠΕΚΑ, ως εκ της αποστολής του, είναι ο κεντρικός φορέας για το σχεδιασμό των αδρανών υλικών στην Ελλάδα.

“Αποστολή του Υπουργείου αποτελεί η διατήρηση και βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος, των ανανεώσιμων φυσικών πόρων, της βιοποικιλότητας και των υδατικών πόρων, η ορθή διαχείριση των μη ανανεώσιμων ενεργειακών πόρων και η προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, η εξοικονόμηση ενέργειας, η αντιμετώπιση, μετριασμός και προσαρμογή στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, η αστική αναγέννηση, ο βιώσιμος χωροταξικός σχεδιασμός με σεβασμό στην αρχιτεκτονική κληρονομιά, και ο συντονισμός των περιβαλλοντικών πολιτικών της κυβέρνησης.”

Ρόλος & αρμοδιότητες Κεντρικής Διοίκησης στο σχεδιασμό - 1

Το ΥΠΕΚΑ:

- (1) Καθορίζει, αναπτύσσει και μεριμνά για την εφαρμογή της Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη,
- (2) Καθορίζει, αναπτύσσει και μεριμνά για την εφαρμογή της Μεταλλευτικής Πολιτικής στη χώρα,
- (3) Αναπτύσσει τα Εθνικά (Γενικά και Ειδικά) και Περιφερειακά, Χωροταξικά Πλαίσια της χώρας,
- (4) Αναπτύσσει και μεριμνά για την εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου που είναι αναγκαίο για την εφαρμογή των πολιτικών του,
- (5) Δίνει γενικές κατευθύνσεις σε άλλους φορείς Δημόσιας Διοίκησης όσον αφορά εξειδίκευση των πολιτικών ή χειρισμό συγκεκριμένων περιπτώσεων στα θέματα αρμοδιότητάς του.

Αποστολή Γενικής Γραμματείας Ενέργειας (Υφυπουργός)

- Η χάραξη πολιτικής στον τομέα ενέργειας και **αξιοποίησης των ορυκτών πρώτων υλών**, τη λήψη των εκάστοτε ενδεδειγμένων μέτρων για την υλοποίησή της, καθώς και την **εποπτεία όλων των φορέων που σχετίζονται με την ενέργεια και τον ορυκτό πλούτο της χώρας**.
- Ο συντονισμός των δράσεων των επιμέρους οργανωτικών μονάδων από τις οποίες συγκροτείται, με σκοπό τον **σχεδιασμό, την προώθηση και την εφαρμογή της ενεργειακής, πετρελαϊκής και εξορυκτικής πολιτικής**.
- **Η εποπτεία της αγοράς, η ρύθμιση του πλαισίου**, η θέσπιση τεχνικών και ποιοτικών προδιαγραφών, ο έλεγχος των εισροών και εκροών, η εφαρμογή των κανονισμών που αφορούν στην παραγωγή, εγκατάσταση, αποθήκευση, μεταφορά, διανομή, προμήθεια, ασφάλεια των ενεργειακών και **ορυκτών πόρων**, αγαθών και υπηρεσιών.
- Ο έλεγχος της εφαρμογής των κανονισμών που αφορούν την αδειοδοτική διαδικασία εγκαταστάσεων ηλεκτροπαραγωγής, μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, την μέριμνα και την εισήγηση για τη διαμόρφωση του εθνικού νομοθετικού πλαισίου της αγοράς της ηλεκτρικής ενέργειας.
- Η μέριμνα για την εκπροσώπηση του Υπουργείου σε εθνικά, Ευρωπαϊκά και διεθνή όργανα, φορείς και οργανισμούς για ζητήματα που αφορούν τις αρμοδιότητες του.

Ο σχεδιασμός των θραυστών αδρανών στην Ελλάδα λαμβάνει χώρα σε δύο επίπεδα:

1) Καθορισμός Λατομικών Περιοχών	1. Ορισμός της 8-μελούς επιτροπής από τον Περιφερειάρχη. Το επίπεδο υλοποίησης είναι η Περιφερειακή Ενότητα.
1) Διαδικασία αδειοδότησης λατομείων	1. Γνωμοδοτήσεις διαφόρων Αρχών 2. Έγκριση Τεχνικών Μελετών 3. Έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων

Αρμοδιότητες Κεντρικής Διοίκησης στο σχεδιασμό – 2α

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ ΕΡΓΩΝ (απόσπασμα από Παράρτημα V της ΥΑ 1958/12)

Είδος έργου	Υποκατηγορία A1	Υποκατηγορία A2	Παρατηρήσεις
Εξόρυξη αδρανών υλικών	Εντός λατομικών περιοχών για τις οποίες δεν έχει διεξαχθεί ΣΠΕ και εκτός λατομικών περιοχών: - εκτός περιοχών Natura E $\geq$ 250 στρέμματα - εντός περιοχών Natura E $\geq$ 50 στρέμματα	α) Το σύνολο εντός λατομικών περιοχών για τις οποίες έχει διεξαχθεί ΣΠΕ. β) Εντός λατομικών περιοχών για τις οποίες δεν έχει διεξαχθεί ΣΠΕ καθώς και εκτός λατομικών περιοχών: - εκτός περιοχών Natura E < 250 στρέμματα - εντός περιοχών Natura E < 50 στρέμματα	ΣΠΕ: Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση. Νοείται είτε η έγκριση στρατηγικής μελέτης Περιβαλλοντικών επιπτώσεων είτε η διαδικασία περιβαλλοντικού προελέγχου.
Δανειοθάλαμοι αδρανών και γαιωδών ή άλλων εδαφικών υλικών αποκλειστικά για τις ανάγκες έργων υποδομής		Το σύνολο	Για τους δανειοθαλάμους που εξυπηρετούν έργα υποκατηγορίας A1 ισχύουν οι προβλέψεις του άρθρου 7, παρ.3, του Ν.4014/2011
Αμμοληψίες που δεν εμπίπτουν στην κατηγορία των λατομείων αδρανών υλικών		Το σύνολο	

Αρμοδιότητες Κεντρικής Διοίκησης στο σχεδιασμό – 2β

Για την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων της Α κατηγορίας, ακολουθείται συνοπτικά η εξής διαδικασία:

Ο φορέας του έργου ή της δραστηριότητας, εφόσον το επιθυμεί, ζητά από την αρμόδια περιβαλλοντική αρχή **γνωμοδότηση Προκαταρκτικού Προσδιορισμού Περιβαλλοντικών Απαιτήσεων (ΠΠΠΑ)**.

Κατόπιν και εφόσον δοθεί θετική γνωμοδότηση ΠΠΠΑ, ή για περιπτώσεις που δεν έχει επιλεγεί από τον φορέα του έργου η υποβολή φακέλου ΠΠΠΑ, υποβάλλεται Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ). Η ΜΠΕ δημοσιοποιείται και ολοκληρώνεται η διαδικασία διαβούλευσης επ' αυτής και η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή αφού αξιολογήσει και σταθμίσει τις σχετικές γνωμοδοτήσεις και απόψεις συντάσσει την ΑΕΠΟ ή την απόφαση απόρριψης.

Αρμοδιότητες Κεντρικής Διοίκησης στο σχεδιασμό – 2γ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ ΕΡΓΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΦΥΣΙΚΩΝ ΑΔΡΑΝΩΝ:

1. Αξιολόγηση ΜΠΕ έργων και δραστηριοτήτων Α1 υποκατηγορίας [Δ/νση Περιβαλλοντικών Αδειοδοτήσεων (ΔΙΠΑ) του ΥΠΕΚΑ και μέχρι τη σύστασή της, η Δ/νση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού, ή το Τμήμα Βιομηχανιών της Δ/νσης Ελέγχου Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης και Θορύβου (ΕΑΡΘ)].
2. Έκδοση ΑΕΠΟ για τα έργα και τις δραστηριότητες Α1 από Υπουργό ΠΕΚΑ.
3. Για τα έργα και δραστηριότητες Α2 υποκατηγορίας αρμόδιες υπηρεσίες είναι οι υπηρεσίες περιβάλλοντος των οικείων Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και οι ΑΕΠΟ είναι αποφάσεις των Γενικών Γραμματέων αντίστοιχα.

Αρμοδιότητες Αποκεντρωμένης Διοίκησης στο σχεδιασμό - 1

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗΣ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ - Δ/ΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ:

Η Διεύθυνση Τεχνικού Ελέγχου είναι αρμόδια για θέματα τεχνικής υποστήριξης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, διαχείρισης ορυκτών πόρων και ελέγχου ποιότητας υλικών δημοσίων έργων. Οφείλει να βρίσκεται σε συνεχή συνεργασία με το καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργείο για την καλύτερη αντιμετώπιση των προβλημάτων και των υποθέσεων αρμοδιότητάς της και να ακολουθεί τις οδηγίες του.

Αρμοδιότητες Αποκεντρωμένης Διοίκησης στο σχεδιασμό - 2

Οι αρμοδιότητες του Τομέα Ορυκτού Πλούτου της Δ/σης Τεχνικού Ελέγχου είναι:

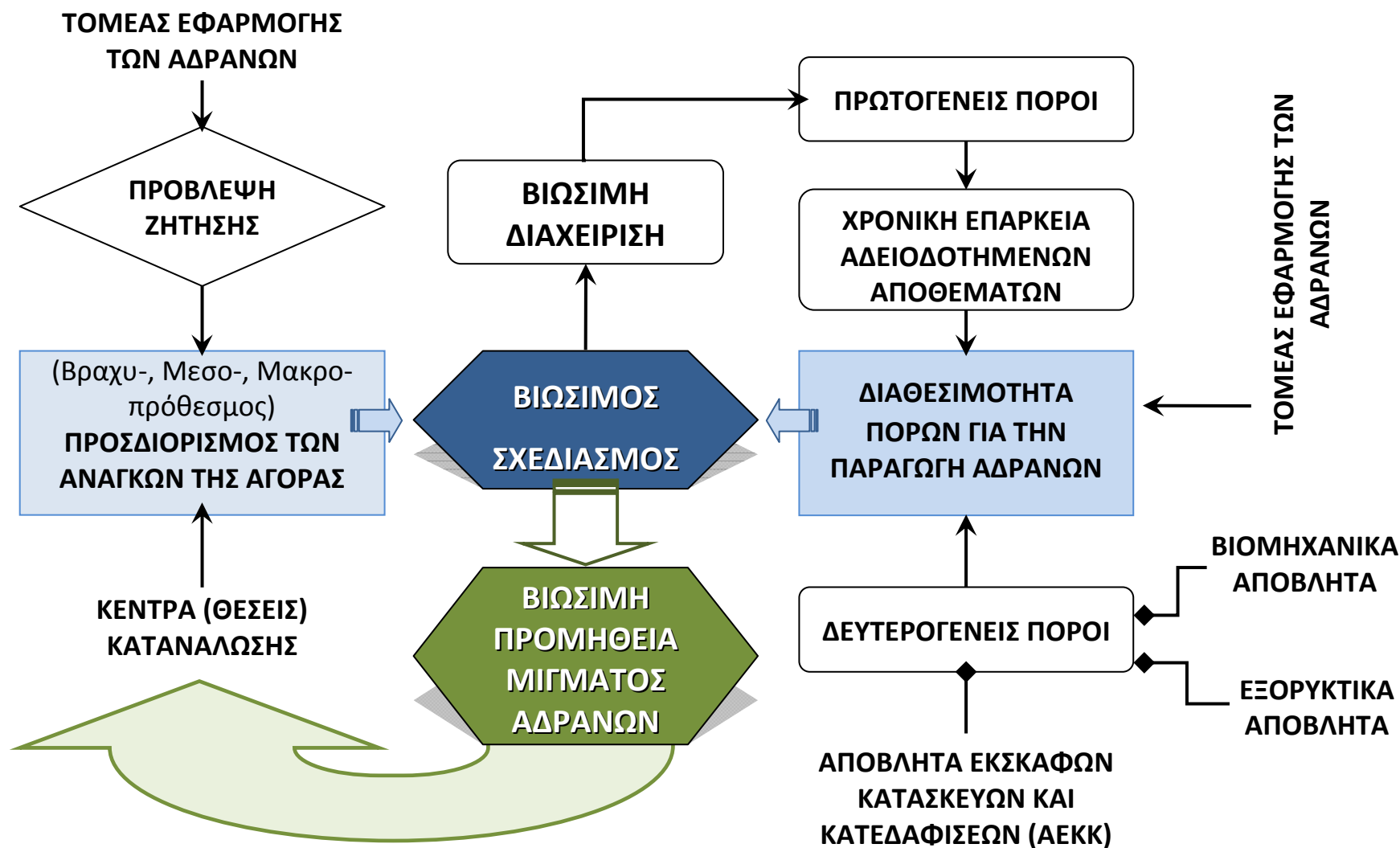
1. Η εκμίσθωση με δημοπρασία δημοσίων λατομείων αδρανών υλικών εντός και εκτός των λατομικών περιοχών.
2. Η εκμίσθωση με απευθείας σύμβαση δημοσίων λατομείων αδρανών υλικών εντός των λατομικών περιοχών (η εκμίσθωση εγκρίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών ΥΠΕΚΑ και Ανάπτυξης)
3. Η εκμίσθωση με απευθείας σύμβαση δημοσίων λατομείων αδρανών υλικών εκτός των λατομικών περιοχών (η εκμίσθωση εγκρίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών ΥΠΕΚΑ και Ανάπτυξης)
4. Υπολογισμός ετήσιων παγίων και αναλογικών μισθωμάτων.
5. Η έγκριση εισφοράς μισθωτικών δικαιωμάτων λατομείου μαρμάρων και βιομηχανικών ορυκτών
6. Η ανάκληση της άδειας εκμετάλλευσης και η καταγγελία της σύμβασης μίσθωσης των δημοσίων λατομείων αδρανών υλικών.
7. Κάθε άλλο σχετικό, με τα αντικείμενα αυτά, θέμα, που ανήκει στις αρμοδιότητες του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Στοιχεία για το σχεδιασμό των αδρανών

- Είναι υπόθεση του Κράτους.
- Περιλαμβάνει καθορισμό της απαιτούμενης πολιτικής και ανάπτυξη του κατάλληλου θεσμικού πλαισίου.
- Είναι αναγκαίος ο προσδιορισμός – εντοπισμός και αξιοποίηση των αναγκαίων στοιχείων / πληροφοριών.
- Υπολογισμός της αναμενόμενης ζήτησης, εντοπισμός των πηγών κάλυψης
- Δεν υπάρχει ενιαία αντιμετώπιση του θέματος στη ΝΑ Ευρώπη. Αντιμετωπίζεται σαν να αφορά μόνο το κομμάτι της εξόρυξης

[Ζήτηση + Πηγές] + [Πολιτικές + Θεσμικό Πλαίσιο] ⇒ Σχεδιασμός

Ο κύκλος για το Βιώσιμο Σχεδιασμό

Η έννοια του LANDBANK

ΧΡΟΝΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΜΕΝΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ

Landbank: A stock of planning permissions for reserves that ensure continuity of production for a set number of years.

(Source: <http://www.bgs.ac.uk/planning4minerals/Glossary.htm>)

- Είναι ένας δείκτης εκφραζόμενος σε έτη και ο οποίος αντανακλά τη χρονική διάρκεια που απαιτείται ωσότου μια νέα άδεια εκμετάλλευσης ενεργοποιηθεί και το λατομείο έρθει σε πλήρη λειτουργία.
- Ο δείκτης αυτός μπορεί να χρησιμοποιείται από τις αρχές σχεδιασμού των ορυκτών πόρων μιας συγκεκριμένης γεωγραφικής ενότητας, προκειμένου να ληφθεί απόφαση εάν θα εγκριθεί η όχι μια νέα άδεια εκμετάλλευσης για την παραγωγή αδρανών ή πως θα καλυφθούν οι ανάγκες σε αδρανή.
- Για τον υπολογισμό του χρησιμοποιούνται τα ακόλουθα στοιχεία:
  - A) Το ύψος των αδειοδοτημένων αποθεμάτων (σε αδρανή και ενεργά λατομεία) για μια δεδομένη χρονική στιγμή σε εκατ. τόνους
  - B) Η μέση αναμενόμενη ετήσια παραγωγή σε αδρανή ή οι μέσες ετήσιες πωλήσεις για μια ορισμένη χρονική διάρκεια.

Παράδειγμα Καλής Πρακτικής

Συμβουλευτικό Όργανο

[The London Aggregates Working Party

A key advisory body to both the Department for Communities and Local Government (DCLG) and the Mayor is the London Aggregates Working Party (LAWP). The working party comprises an equal number of representatives from the aggregates industry and the local authorities, together with representatives from recycling, agriculture, the Port of London Authority, English, Welsh and Scottish Railway, DCLG, Government Office for London (GOL) and the Mayor.]

- 1.Συνεχής παρακολούθηση της προσφοράς και ζήτησης σε αδρανή της περιοχής, περιλαμβανομένης και της εκτίμησης του δυναμικού δευτερογενών αδρανών
- 2.Συναντήσεις σε τακτά χρονικά διαστήματα και εισήγηση στον Περιφερειάρχη

Ορισμένες Προτάσεις

1. Θεσμική υποχρέωση των αρχών σχεδιασμού (Περιφερειών) για τη συστηματική παρακολούθηση της προσφοράς και ζήτησης σε αδρανή της περιοχής, περιλαμβανομένης και της εκτίμησης του δυναμικού δευτερογενών αδρανών .
2. Υιοθέτηση δεικτών που θα αποτελούν το κριτήριο για την απόφαση αδειοδότησης ή όχι νέων λατομείων. Απόφαση επί των τιμών που αποτελούν βάση για την περιοχή.
3. Δημιουργία συμβουλευτικού φορέα π.χ.«ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΟΡΩΝ»

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας!